

«Med mennesket i sentrum»

Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse

Organisering av arbeidet med medvirkning og
kunnskapsutvikling i kommunen

22. november 2018
Stavanger

Gørn Raade- Andersen
Folkehelsekoordinator

Befolkningsutvikling

Netto innvandring fra utlandet bidrar mest til vekst.

Gjennomsnittsalderen øker, spesielt for gruppen 67 år og oppover

Fysisk, kjemisk og biologisk miljø

Støy, støv og mangel på grønne arealer

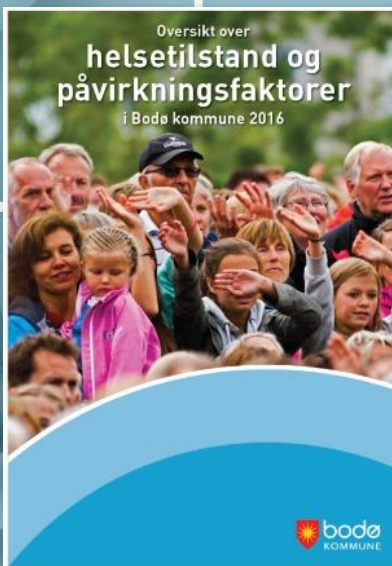

Oppvekst og levekår

Behov for nye boliger

Frafall i videregående opplæring

Psykiske helseplager har en bekymringsfull økning

Helserelatert atferd

Overvekt/ fedme

For lite fysisk aktivitet

Kosthold

Sosial ulikhet i helse

NOEN HAR TYNGRE BØR
ENN ANDRE, OGSÅ NÅR DET
KOMMER TIL HELSE

FNs Bærekraftsmål

FNs Bærekraftsmål

Visjon: Bodø 2030

ATTRAKTIV HOVEDSTAD I NORD

Hovedmål:

Bodø – mennesket i sentrum

I Bodø skal vi sette menneskelige behov og medvirkning i sentrum. Trivsel, trygghet og inkludering skal ligge til grunn.

Bodø – smart og grønn

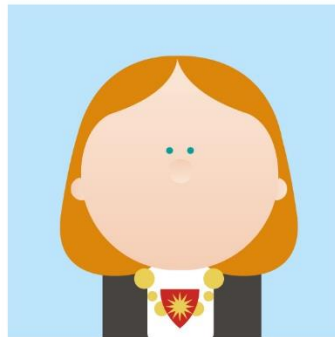
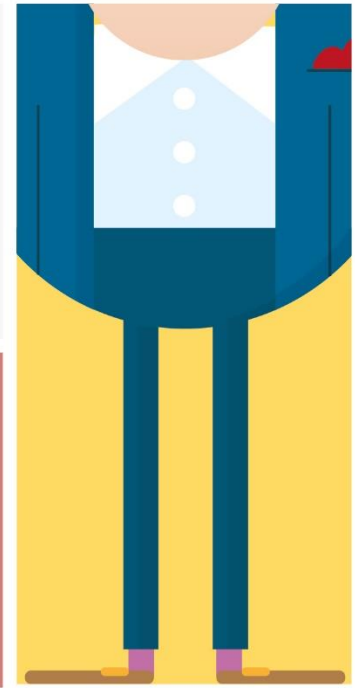
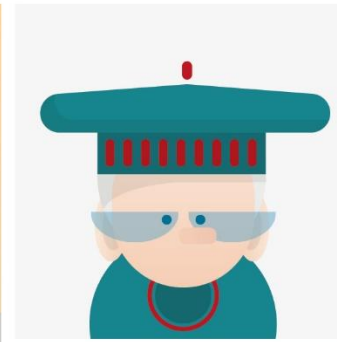
Utvikling av en kompakt by og lokalsamfunn der nye løsninger og samhandling skaper gode bo- og levekår

Bodø – Motor i nord

Bodø skal være i førerretet for relasjonsbygging, nærings- og samfunnsutvikling i et landsdelsperspektiv

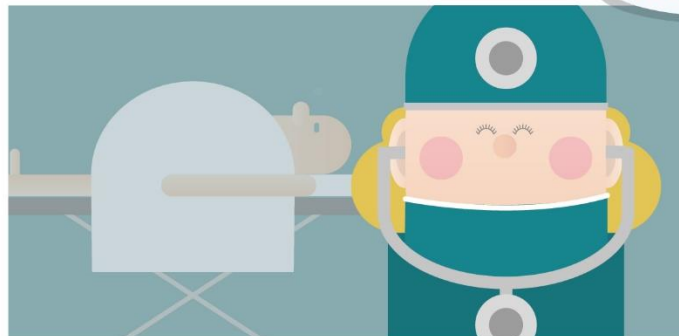
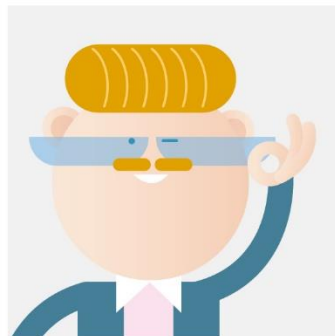
Satsingsområder:

- Samskaping
- Folkehelse/mangfold
- Bærekraftig og offensiv byutvikling
- Kulturbyen Bodø
- Kompetanse og innovasjon for fremtiden
- Vekstkraft og regional utvikling
- Sikkerhet og beredskap
- Livsfaser

God folkehelse - med mennesket i sentrum

HANDLINGSPLAN FOR TRIVSEL OG GODE LEVEKÅR 2018 – 2021

En av våre viktigste samfunnsressurser er en befolkning som trives og har god helse. Handlingsplan for trivsel og gode levekår 2018- 2021 gjelder for hele Bodø-samfunnet, noe som innebærer at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Dette skal bidra til en politikk og praksis som gir enkeltmennesker, grupper og lokalsamfunn større mulighet for ansvar, deltagelse, mestring og kontroll over egne liv. Det handler om å skape gode oppvekst- og levekår med sunne levevaner i et trygt og inkluderende samfunn.

HANDLINGSPLANENS TO FORMÅL

1

Å være Bodø kommunes retningsgivende strategiplan for en felles forståelse av det brede folkehelsearbeidet i organisasjonen.

2

Å inspirere hele Bodø-samfunnet i utviklingen av et varmt, inkluderende, og helsefremmende samfunn for alle.

LAVTERSKELEK Aktivitetstilbud i BO- og Nærmiljø

MÅL

Det skal tilrettelegges for en sosial og fysisk aktiv hverdag for alle i et nærmiljø.

STRATEGI

Økt tilgang til sosiale møteplasser og åpne anlegg der folk bor.

MÅLEINDIKATOR

Bødø kommune har etablert 8 utendørs aktivitet- og treningsparker i ulike deler av kommunen.

MÅLEINDIKATOR

Skoleområder/ barnehager/ familiesentre er universelt utformet og tilrettelagt som nærmiljøsentre.

TEKNISK AVDELING

- 1 Det skal utarbeides egen handlingsplan for parker og byrom i 2018
- 2 Snarveistrategi
- 3 Gjennomføring av sykkel- og gangvei strategi
- 4 Oppgradering og vedlikehold av leke- og oppholdsareal
- 5 Vedlikehold av vei, gang, sykkelvei

DELTAGELSE OG INKLUDERING

MÅL

Alle skal oppleve at de får delta og bidra i samfunnet.

STRATEGI

Styrke tilhørighet og samfunnsdeltakelse.

MÅLEINDIKATOR

Mangfold og inkludering er tydelig forankret i alle kommunale planer.

MÅLEINDIKATOR

Det er skapt flere universelt utformede møteplasser og aktiviteter som gir gode levekår med like muligheter for alle.

TEKNISK AVDELING

- 1 Etablere Bylab i Stormen bibliotek 1. kvartal. Hovedmål er å involvere innbyggerne og teste samskapning og medvirkning i et reelt miljø.
- 2 Arrangere åpne møter for ulike tema
- 3 Bruk av sosiale media: medvirkning og info
- 4 Visuell kommunikasjon
- 5 Arbeidsgruppe for universell utforming forankres politisk

FRIVILLIG SEKTOR

MÅL

Bødø kommune skal legge til rette for et forutsigbart samarbeid med frivillig sektor

STRATEGI

Evaluerer og revisjon av Frivillighetsplan 2015- 2018

MÅLEINDIKATOR

I alle virksomheters årsmeldinger er det rapportert om et systematisk samarbeid med frivillig sektor

MÅLEINDIKATOR

Det er utarbeidet samarbeidsavtaler for kommunens samarbeidsaktører som mottar økonomisk tilskudd. Konkrete målbare mål for begge parter er tydeliggjort.

TEKNISK AVDELING

- 1 Bruk og utvikling av frivillig sektor for drift av byen
- 2 TA bidrar med ressurser til frivillig sektor

HELSEFREMMENDE BARNEHAGER

MÅL

Alle barnehager har blitt skiltet som helsefremmende gjennom anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager

STRATEGI

Helsefremmende arbeid i barnehagene skal bidra til god helse, trivsel, læring og gode holdninger for barn og ansatte

MÅLEINDIKATOR

Alle barnehager i Bødø har blitt skiltet som helsefremmende i løpet av 2018

MÅLEINDIKATOR

Utoområdene i alle kommunale og private barnehager er universelt utformet og vedlikeholdt i henhold til kommunal sikkerhetskontroll. Utoområdene skal stimulerer til trivsel, inkludering, og fysisk aktivitet også utenom åpningstid

TEKNISK AVDELING

- 1 Teknisk avdeling bidrar med oppgradering og fornying av aktivitetsuteområder i barnehager
- 2 Trafikksikkerhet rundt alle barnehager

HELSEFREMMENDE SKOLER

MÅL

Helsefremmende arbeid i grunnskolen skal bidra til god helse, trivsel, læring og gode holdninger hos elever og ansatte

STRATEGI

Alle skoler har blitt skiltet som helsefremmende gjennom eget skjema som tar utgangspunkt i anbefalte kriterier for helsefremmende skole

MÅLEINDIKATOR

Alle skoler i Bødø er godkjent som helsefremmende i løpet av 2018

MÅLEINDIKATOR

Utoområdene i alle grunnskoler er universelt utformet og vedlikeholdt i henhold til kommunal sikkerhetskontroll. Utoområdene skal stimulerer til trivsel, inkludering, og fysisk aktivitet også utenom åpningstid

TEKNISK AVDELING

- 1 Trafikksikkerhet rundt alle skoler
- 2 Legge til rette for trygg skolevei slik at flere kan gå og sykle til skolen
- 3 Legge til rette for sykkelparkering

- 1 Belysning og kamera på ettermiddagstid/ helg
- 2 Utskifting av SD (sentral driftskontroll)
- 3 Løpende radonmåling
- 4 I2 med spesialkompetanse på brannl og årsverk for å ivareta kvaliteten

- 1 Elevene og elevrådet involveres i arbeidet med å bli en helsefremmende skole
- 2 FAU og trinnets foreldrekontakter involveres og bidrar i arbeidet med å bli en helsefremmende skole
- 3 Ansatte på skolene involveres og bidrar til oppfyllelse av anbefalte kriterier for at skolen blir helsefremmende

An architectural rendering of a modern residential development. The scene features a central courtyard with a paved path, grassy areas, and wooden planters. Several people, including children and adults, are shown enjoying the space. The surrounding buildings are modern, multi-story structures with large windows and balconies. The sky is bright with scattered clouds.

**Nærmiljø og lokalsamfunn som
fremmer folkehelse**

2016- 2018

Workshop kommunale planleggere

TILVERKS-VEILEDEREN

*Tilnærming og verktøy
for meningsfull medvirkning*

Mål

- Gi grunnlag for felles forståelse av hva medvirkning er
- Beskrive hvordan planlegge en medvirkningsprosess
- Gi nyttige tips og triks for vellykket gjennomføring

TILVERKS-VEILEDEREN

*Tilnærming og verktøy
for meningsfull medvirkning*

Forankring i organisasjonen??

People & Place
Bodø
27.03.2017

- Mobilisering av ambassadører
- Notat presentert i RLG
- Revitalisering av prosjekthåndbok

Workshop #2 kommunale planleggere

Prosjekthåndbok

Innhold

1.0	Sjekkliste før oppstart av prosjekt	4
2.0	Hva er et prosjekt?	4
3.0	Før prosjektstart – planlegging	4
3.1	Porteføljestyling av prosjekter i Bodø kommune	4
3.2	Prosjektkontorets rolle	5
3.3	Prosjektets formål og mål	7
3.4	Organisering og roller	7
3.5	Prosjektplan	7
3.6	Aktiviteter i prosjektet	8
3.7	Budsjett og ressurser	8
3.8	Interessentanalyse og kommunikasjonsplan	8
3.9	Risikovurdering og mulighetsvurdering	8
3.10	Prosjektaktivitet	8
3.11	Endring	9
3.12	Godkjenning	9
3.13	Medbestemmelse	9
4.0	Prosjektgjennomføring	9
4.1	Prosjektkultur	9
4.2	Prosjektledelse – daglig ledelse av prosjektet	9
4.3	Oppfølging og rapportering	10
4.4	Versjonshåndtering	10
5.0	Prosjektavslutning og gevinstrealisering	10
5.1	Sluttrapport og evaluering	10
6.0	Dokumentasjonskrav - elektronisk arkivsystem	10
7.0	Nettbaserte samhandlingsverktøy	10
8.0	Anbefalt litteratur/referanser	11
9.0	Vedlegg	11

Revitalisering av prosjekthåndboka

Ved bruk av office 365 / sharepoint

Effektmål for arbeidet:

- Bedre forankring i ledelsen og økt kvalitet i gjennomføringen av plan- og prosjektarbeid
- Sikre arbeid på tvers av avdelingsgrenser
- Sikre god medvirkning i tråd med samfunnsplan, smart, bylab mm

P

Prosjektportefølje

Privat gruppe | Standard

★ Følger

2 medlemmer

Søk i dette området

+ Ny

Publisert 18.10.2018

Rediger

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

Se alle

+ Ny Eksporter til Excel

Alle elementer

Prosjektnavn	Prosjekteier	Prosjektleder	Avdeling	Samarbeidspartn...	Overordnet mål	Startdato	Sluttdato
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Prosjektstyringssystem

STRUKTUR PÅ SHAREPOINT

Hvert prosjekt for sitt eget prosjektområde. Alle prosjektdeltakere får skrivetilgang. Prosjektmappe eks.: «Plan for bylogistikk» får sin egen mappe med understruktur som vist. Bruk av prosjektstrukturen forutsetter installering av Office 365.

Prosjektstyringsdokumenter:

- Prosjektbestilling (malvedlegg)
- Prosjektstyringsplan (malvedlegg)

Overordnede føringer:

- Planstrategi
- Kommuneplan (Samfunnsplan/arealplan)
- Prosjekthåndbok
- Bylaben / tilverks-veileder

TILVERKS-VEILEDEREN

*Tilnærming og verktøy
for meningsfull medvirkning*

Plan-/prosjektdokumenter:

- Plandokumenter
 - Arbeidsfiler
 - Resultatfiler_PDF
- Vedtatt plan/prosjekt_PDF

Referat:

- Referat_arbeidsgruppe, (100_referatmal – elements)
- Referat_styringsgruppe, (200_referatmal – elements)
- Referat_referansegruppe, (300_referatmal – elements)
- Referat_annet, (400_referatmal – elements)

Presentasjoner:

Prosessdokumenter – maler - temaplan:

- Oppstarts melding, komite (100_mal og eksempel)
- Adresseliste (200_mal)
- Kunngjøring oppstart (300_mal og eksempel)
- Vedtak om høring, komite (400_mal og eksempel)
- Høringsbrev (500_mal og eksempel)
- Merknadsbehandling (600_mal)
- Planforslag til politisk behandling (700_mal og eksempel)
- Videreformidling politisk vedtak (800_mal og eksempel)

P

Prosjektportefølje

Privat gruppe | Standard

★ Følger

2 medlemmer

Søk i dette området

+ Ny ▾

Publisert 18.10.2018

Rediger

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

Se alle

+ Ny ▾ Eksporter til Excel

≡ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn... ▾	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Skaff deg mobilappen

Tilbakemelding

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

[Se alle](#)

+ Ny ▾ Eksporter til Excel

☰ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn... ▾	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Skaff deg mobilappen

Tilbakemelding

Prosjektportefølje

Privat gruppe | [Standard](#)

★ Følger

 2 medlemmer

 Søk i dette området

+ Ny ▾

Publisert 18.10.2018

 Rediger

[Hjem](#)

[Porteføljeoversikt](#)

[Erfaringslogg](#)

[Veiviseren](#)

[Områdeinnhold](#)

[Papirkurv](#)

[Rediger](#)

Porteføljeoversikt

[Se alle](#)

+ Ny ▾

 Eksporter til Excel

≡ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn... ▾	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
 Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
 Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
 Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Skaff deg mobilappen

Tilbakemelding

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

[Se alle](#)

+ Ny ▾ Eksporter til Excel

☰ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn... ▾	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Skaff deg mobilappen

Tilbakemelding

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

Se alle

+ Ny ▾ Eksporter til Excel

☰ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn... ▾	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Skaff deg mobilappen

Tilbakemelding

- Hjem
- Porteføljeoversikt
- Erfaringslogg
- Veiviseren
- Områdeinnhold
- Papirkurv
- Rediger

Porteføljeoversikt

Se alle

+ Ny ▾ Eksporter til Excel

≡ Alle elementer ▾

Prosjektnavn ▾	Prosjekteier ▾	Prosjektleder ▾	Avdeling ▾	Samarbeidspartn...	Overordnet mål ▾	Startdato ▾	Sluttdato ▾
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

Porteføljeoversikt

Se alle

+ Ny   Eksporter til Excel

☰ Alle elementer ▾

Prosjektnavn	Prosjekteier	Prosjektleder	Avdeling	Samarbeidspartn...	Overordnet mål	Startdato	Slutt dato
Office 365	Frode Nilsen	Aleksander Nordnes	Administrasjonsavdeling	Capgemini, Advania	Bedre samhandling mellom medarbeidere		
Smart Transport			Nordland Fylkeskommune	Telenor, Avinor, NFK, Bodø kommune	Bedre transport og mindre fossil transport		
Smart Arkitektur			Teknisk Avdeling	Atea, Microsoft, Cisco, Innovasjon Norge	Innsamling av åpne data og sensorer		

En av våre viktigste samfunnsressurser er en befolkning som trives og har god helse. Handlingsplan for trivsel og gode levekår 2018- 2021 gjelder for hele Bodø-samfunnet, noe som innebærer at en rekke aktører må involveres for å nå planens målsettinger. Dette skal bidra til en politikk og praksis som gir enkeltmennesker, grupper og lokalsamfunn større mulighet for ansvar, deltagelse, mestring og kontroll over egne liv. Det handler om å skape gode oppvekst- og levekår med sunne levevaner i et trygt og inkluderende samfunn.

HANDLINGSPLANENS TO FORMÅL

1

Å være Bodø kommunes retningsgivende strategiplan for en felles forståelse av det brede folkehelsearbeidet i organisasjonen.

2

Å inspirere hele Bodø-samfunnet i utviklingen av et varmt, inkluderende, og helsefremmende samfunn for alle.

Nye systems for kommunisere med
befolkningen

Bylab Bodø

Mål

Etablere en fysisk og virtuell lab i Stormen bibliotek
- teste samskapning og medvirkning i
et reelt miljø

ByLaB Bodø vil teste ut
banebrytende nye metoder
og arenaer for innbygger
dialog, medvirkning og
samskapning

Kreativ ministrategi for innbyggerinvolvering

- Sosiale kanaler
- Annonsering
- Direkte markedsføring
- Reisende bylab
- Kampanjer

Årshjul for..

Januar «Grønn trivsel»

Februar «Bra mat»

Mars «Ha det bra med seg selv»

April «Sov godt»

Mai «Vær i aktivitet»

Juni «Grønn trivsel»

Juli / August -

September «Bra mat»

Oktober «Ha det bra med seg selv»

November «Sov godt»

Desember «Vær i aktivitet»

Januar og juni: Grønn trivsel

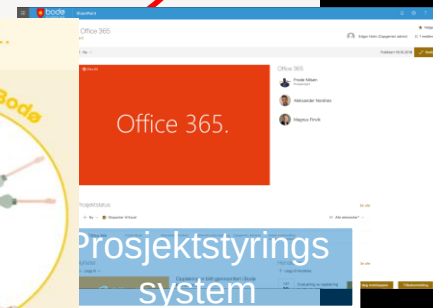
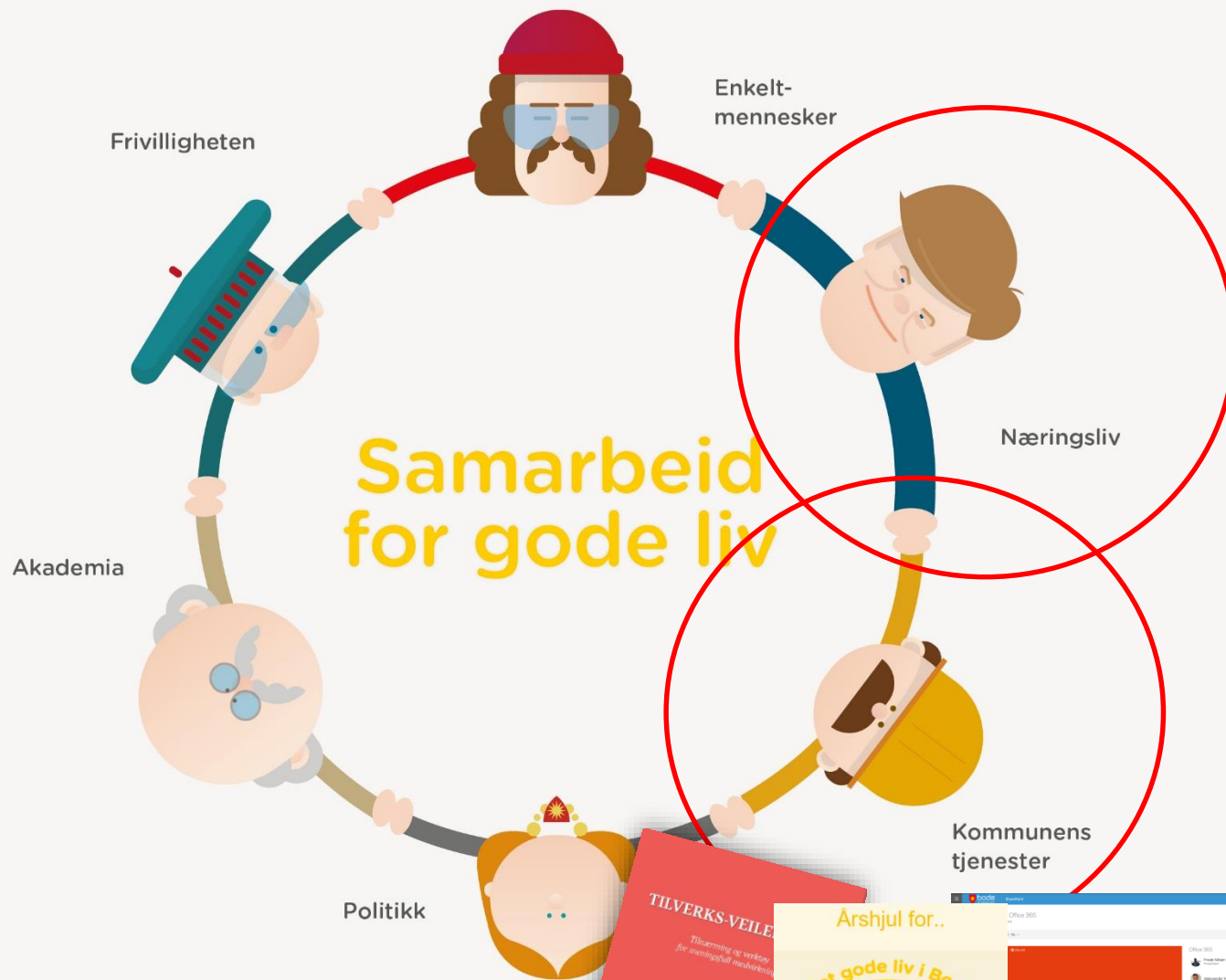
Fokusområder:

- Bil på tomgang
- Til og fra jobb for egen maskin
- Trafikksikkerhet
- Plogging
- Smart transport
- Bysykler
- Park

Merkedager:

Januar: Midtvinterdagen 14. januar

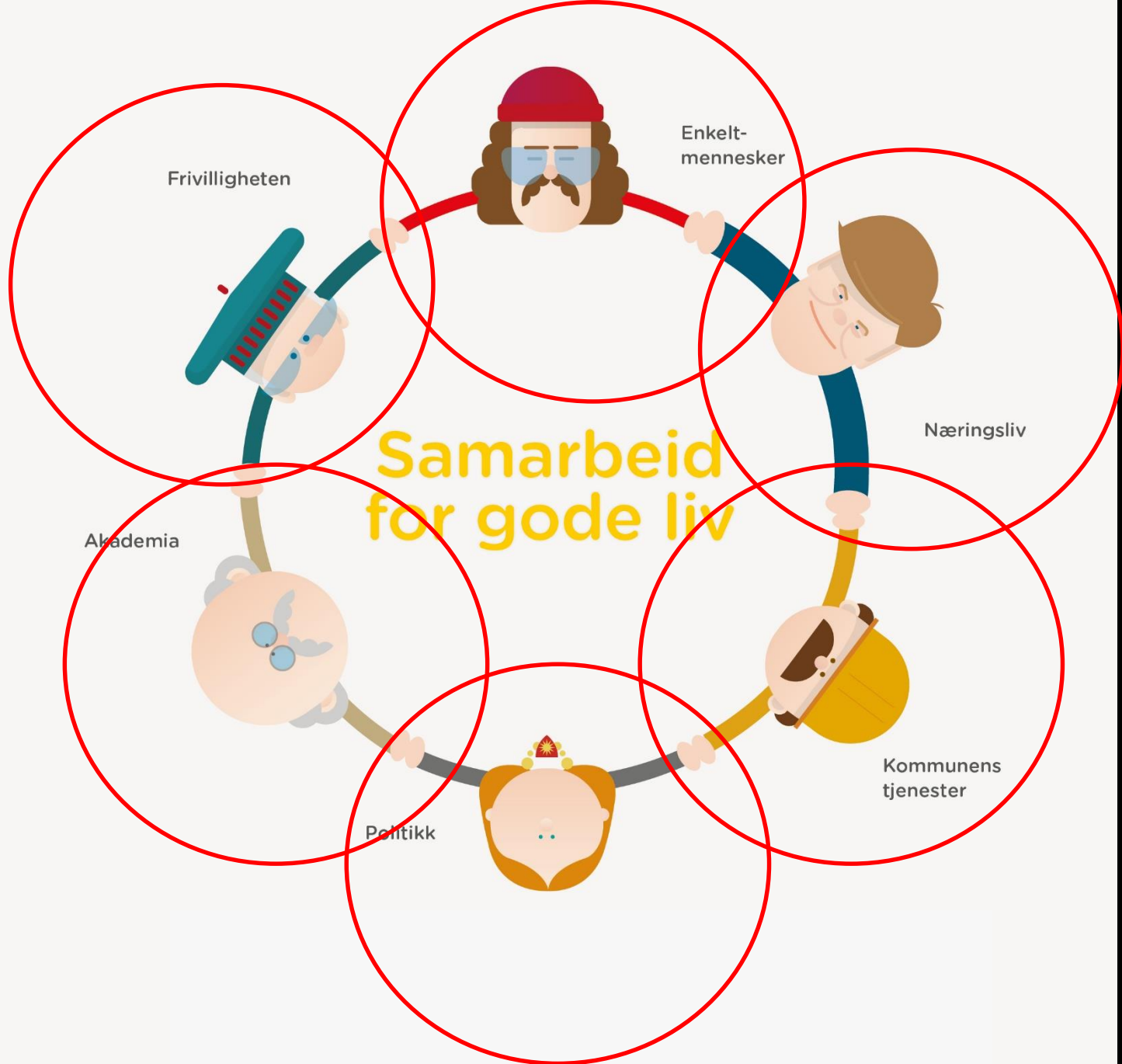
Juni: Den internasjonale miljødagen 5. juni

Friske og glade medarbeidere er god business!

Workshop med Bodøs næringsliv

An aerial photograph of a coastal city, likely Bodø, Norway. The image shows a mix of urban development, green spaces, and a large body of water. A semi-transparent red rectangular box is overlaid on the middle section of the image, containing white text. The background shows a city layout with roads, buildings, and a large stadium-like structure in the lower left. The sea is visible on the left and right sides, with some islands in the distance under a blue sky with scattered clouds.

Påvirkning for en
helsefremmende byutvikling gjennom samskaping

Takk for meg!

goran.raade-andersen@bodo.kommune.no